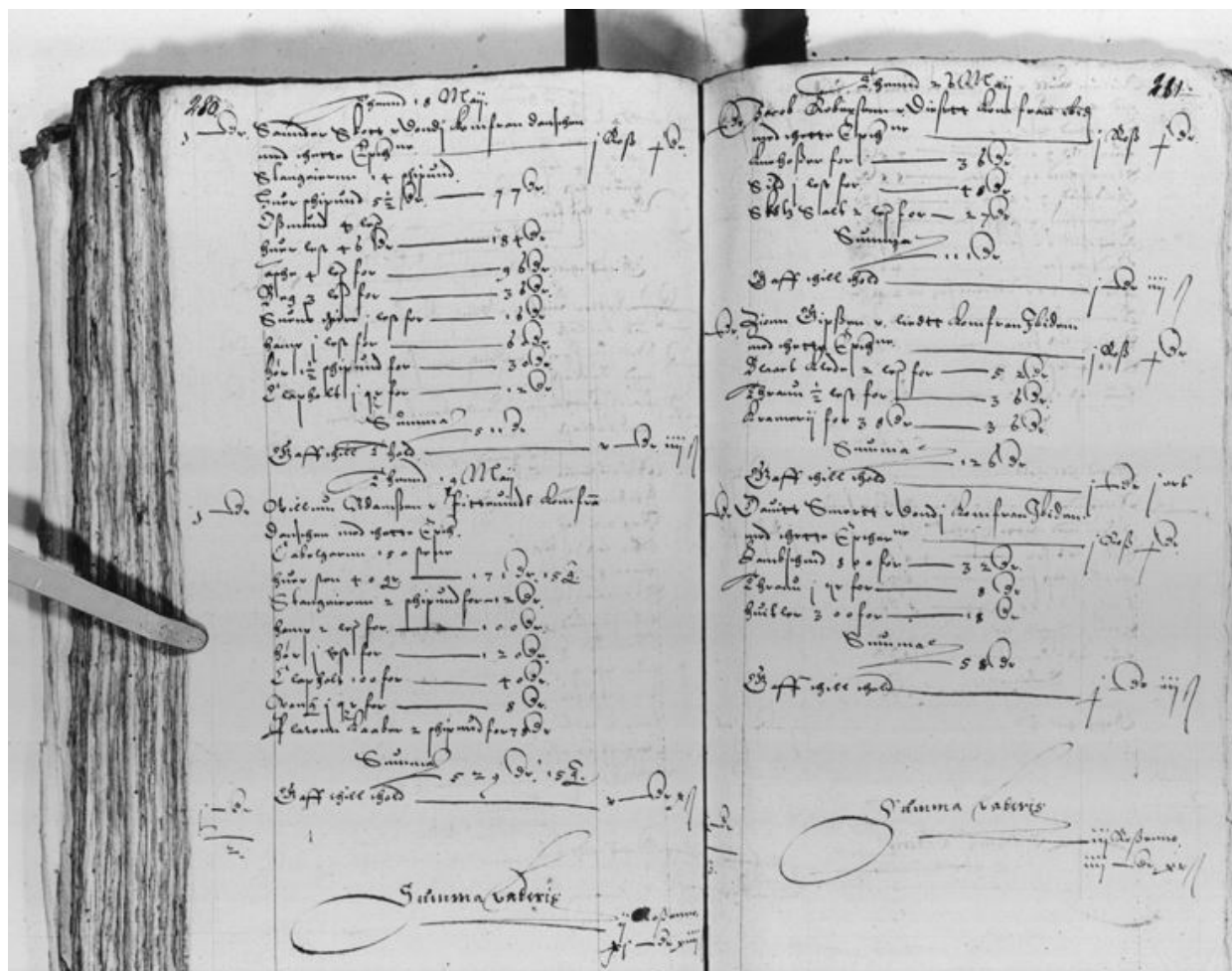

Dich slægten fra Skotland
Med Øresundstold

Øresundstold for Sander Skott

1. generation

1. Karina Didrichsdatter,^{1,2} datter af **Didrich**, blev født omkring 1575 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark, døde den 12 Maj 1665 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af ca. 90 år, og blev begravet i 1665 i Svaneke kirkegård, Bornholm. Andre navne for Karina var Karrie Didrichsdatter, Karrine Didrichsdatter, og Karen Didriksdatter.

Notater: Fra "Den bornholmske slægt Dich".:

Karina Didrichsdatter indtager en enestående position i bornholmsk genealogi. Ikke alene er hun gennem sit ægteskab med Sander Dich stammomder for den kendte og udbredte Dich-slægt, men ved sit andet ægteskab med den ligeledes fra Skotland kommende skipper David Wolsen blev hun tillige stammomder for den ikke mindre kendte bornholmerslægt Wulffsen.

Hendes oprindelse er ikke kendt, men hun synes ikke at høre til nogen af øens gamle bondeslægter, ejheller synes hun at have tilknytning til øens embedsslægter.

Hun overlevede sin anden mand David Wolsen i mange år og opnåede således en meget høj alder. I Rigsarkivets jordebogs- og kontributionsregnskab noteres hun så sent som i 1660'erne som ejer af jordegods i Ibsker, men i 1667 udgår hun af disse regnskaber.¹

Om Karina:

- Bopæl:1650, i Bogfinkehuset, Svaneke, Bornholm.
- Bopæl:i Rågeskovsgård 22, Ibsker, Bornholm. Sellehøj-jættestuen er beliggende på en mark vest for Rågeskovgård ved Helvedesbakkerne. Den er kun tilgængelig efter høst. Der er gjort store fund af ravperler og en mængde lerkar.

Karina blev gift med **Sander Dich**,^{1,3,4} søn af **Dich**¹ og **NN**, omkring 1595 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark. Sander blev født omkring 1571 i Dysart, Fife, Skotland, døde den 12 Maj 1612 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af ca. 41 år, og blev begravet i Maj 1612 i Svaneke kirkegård, Bornholm. Andre navne for Sander var Sander Dick, Alexander Skott, og Sander Skott.

Notater: Fra "Den bornholmske slægt Dich":

Den skotsk-fødte skipper og købmand Sander Dich var en af Svanekes fornemste borgere og fandt sit sidste hvilested under kirkegulvet i Svaneke kirke. I dag findes stenen på kirkegården støttet op mod nordmuren. Den er af rød sandsten og måler 197x120 cm; i hjørnerne er der evangelist-symboler, nederst 2 næsten udviskede våbenskjolde. Indskriften lyder:" Jeg vedt at her under ligger begrafen erlig oc Welfornemme mand Sander Dich borger oc invaner i Svanecke paa Boringholmb oc er barnfødt i Scototland i Deytert som salig udi Herren hensof den 12 Maius Anno 1612 Gud gifve hannem med alle tro christne og gledelig opstandelse paa den yderste dommedag hans alder 41 a".

Sander Dich var beskæftiget med fragtfart på Nordsøen og Østersøen. Hans fødeby, som nu staves "Dysart", var ifølge Øresundstoldregnskaberne på 1540- og 1600-tallet hjemsted for talrige handelsskibe. Herfra udskibedes bl.a. salt, en af tidens vigtigste handelsvarer. Allerede før år 1600 må Sander Dich have haft forbindelse med Bornholm, idet Hammershus Lensregnskaber 1598/99 meddeler, at Sander Skott (således kaldes han oftest i de samtidige kilder) blev idømt en bøde på 9 daler for et overfald på en svensk skipper.

I Øresundstoldregnskabernes opgørelse over de enkelte toldekspeditioner, som altid angiver skippernes navne, finder vi Sander Dich (Scott) adskillige gange, således i 1590/91: " Alexander Skott fra Dundee, kom fra Königsberg". I 1591 kommer han fra Danzig og i 1596 fra Danzig med ballast. Undere Kalmarkrigens danske flådebevægelser træffer vi Sander Dich som leverandør af Danzigøl til krigsflåden. Hammershus Lensregnskab for 1611 (det første krigsår) indeholder således en kvittering dateret 27/7 1611, hvorefter Hans og Sander Skotte, borgere i Svaneke, kvitterer for 26 Rdlr. modtaget for levering af Dantøl til Peder Galt, kaptajn på "Penitenzen". Kvitteringen er forsynet med leverandørens segl, der bærer bogstaverne S.D. (Sander Dich) og H.D. (Hans Dich).

Sander og Hans bliver anset for at være brødre. De nedsætter sig i samme by Svaneke og har vel i 1611 haft skibet i fælleseje. I 1595 anføres: "Hans Skott fra Leith kom fra Danzig med 17 løster rug a 40 Rdlr.". I 1601 kom han ligeledes fra Danzig og i 1608 fra Königsberg. Hans Dich er også nævnt som ølleverandør. Således kvitterer han en løjtnant på "Penitenzen" 25/5 1611 for 20 tdr. Godtøl modtaget fra Hans Skotte i Svaneke. De ser ud til, at de 2 brødre virker som ligestillede i deres næringsvirksomhed.

Billedet er taget af Ole Steen Jørgensen i august 2009

En gade nær kirkepladsen i Svaneke er opkaldt efter Sander Dich.. Den hedder Sander Dichsgade.

Da Ole Steen Jørgensen (min storebroder) var i Svaneke i 2009, så var han forbi kirken. Han bemærkede, at der lå en flig af sandsten tæt på gravstenen, og den tog han med hjem og gav mig som klenodie. Den opbevarer jeg nu i en fin æske med Oles påskrift.¹

Forskningsnotater: Bornholms Tidende bragte lørdag den 6. april 2019 en artikel om 4 bornholmeres rejse til Dysart for at følge i deres forfaders Sander Dichs fodspor. Artiklen har jeg fået tilsendt af Niels Westh, som også er efterkommer af Sander Dich.

Kirken og de ældste huse i Dysart stammer fra det 16. århundrede, hvor brødrene Sander og Hans forlod Dysart. I sidegaden Hie-Gait ligger et hus fra 1582 kaldet Anchorage.

På torvet står den gamle tolbooth, hvis ældste dele stammer fra 1576.

Der er stadig mange i området, som hedder Dich.

En side på Facebook, som hedder "Kirkcaldy and Dysart in old Pictures and Postcards" kan man se gamle billeder fra byen! Mere end 20 af Facegruppens medlemmer hedder Dick - med "k".

På Sander Dichs gravsten i Svaneke er hans navn tydeligt stavet med "k"!⁵

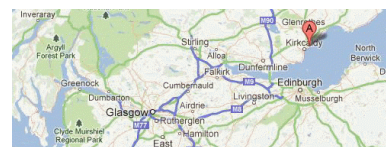
Om Sander:

- Han arbejdede som Skipper og købmand i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark.

Sander Dichsgade lige ved kirken i Svaneke

- Begivenhed: Øresundstold, 19 Mar. 1588, Helsingør.⁶ Recordid 4614511
Date 19-3-1588 Passage#0 Shipmaster Sander Schott from Dundi Section:
Lastpenge, Schotter, Godtz, Ballast Register: Indtægt (Morten Jensen) 1587 5 1 -
Indtægt (Morten Jensen) 1588 5 1 Tonnage Cargo Depart. Dest. Amount Unit
Commodity

Dysart i Skotland

Toll Toll (num)

1. - - 200 Døssin Hanndtsche	(Handsker)
2. - - 160 Par Knehosser	(Knæbukser)
3. - - 3 St.r Kijrseij	(Svært uldent tøj)
4. - - 100 Allen Pledingh	(100 alen stof)
5. - - 56 Daller Kijrseij och kramerij	(tøj og kræmmervarer)
6. - - 17 Lester Ballast	(ekstra vægt)

Lastpenge ii Da i Or 2 Da 1 Or

Lastpenge Ballast iiii Da i Or 4 Da 1 Or

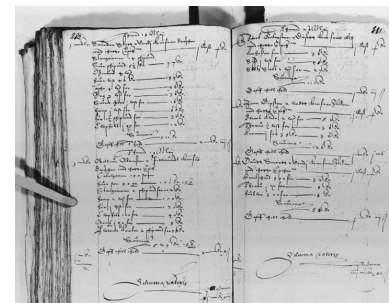
- Begivenhed: Øresundstold, 18 Maj 1591, Helsingør. Recordid 4297691
Date 18-5-1591 Passage# 0 Shipmaster Sander Skott from Dondi Section:
Skibstold, 100 Penge, Schotter Register: Indtægt og udgift (Niels Henriksen)
1591 5 1 - Indtægt og udgift (Niels Henriksen) 1591 12 31 Tonnage

Cargo

Depart. Dest. Amount Unit Commodity

Toll Toll (num)

1. Danschen - 14 Schipund Stange iernn huer schipund 5 1/2 Dr. (77 Dr.)
(jernstænger)
2. Danschen - 4 Lester Osmund huer lest 46 Dr. (184 Dr.)
(retangulært stykke handelsjern)
3. Danschen - 4 Lest. Asche (96 Dr.)
4. Danschen - 3 Lest. Beg (36 Dr.)
5. Danschen - 1 Lest Suens thiery (16 Dr.)
6. Danschen - 1 Lest Hamp (60 Dr.)
7. Danschen - 1 1/2 Schipund Hør (30 Dr.)
8. Danschen - 1 Qr. Clapholt (12 Dr.)

Fra Øresundsprotokollen
(18 Maj 1591)

- (aske)
(beg)
(tjære)
(hamp)
(hør)
(små egestykker)

Skibstold i Ro + Da 1 Ro 0.5 Da
100 Penge v Da iii Sk 5 Da 4 Sk
Tøndepenge Leftside

- Begivenhed: Øresundstold - Fyrpenge Sander Schotte fra Dondee, 18 Maj 1591, Helsingør.⁶ Recordid 4273520
Date 18-5-1591 Passage# 0 Shipmaster Sander Schotte from Dondi Section:
Fyrpenge Register: Indtægt og udgift (Niels Henriksen) 1591 5 1 - Indtægt og udgift (Niels Henriksen) 1591 12 31 Tonnage

Cargo Depart. Dest. Amount Unit Commodity

Toll Toll (num)

1. - - 14 Schipund Stange iern (jernstænger)
2. - - 4 Lest. Osmund (retangulære stykker handelsjern)
3. - - 4 Lest. Asche (aske)
4. - - 3 Lest. Beg (beg)
5. - - 1 Lest Suentz thiery (tjære)
6. - - 1 Lest Hamp (hamp)
7. - - 1 1/2 Schipund Hør (hør)
8. - - 1 Qr. Clapholt (små egestykker)

Helsingør
(1588)

Fyrpenge 16 1/2 Sk 16.5 Sk

- Begivenhed: Øresundstold, 28 Jun. 1596, Helsingør. Recordid 4466074
Date 28-6-1596 Passage# 0 Shipmaster Sannder Skott from Dunndi Section:
Skibstold, 100 Penge, Skotter Register: Indtægt og udgift (Morten Jensen) 1596 Tonnage

Cargo

Depart. Dest. Amount Unit Commodity

Toll Toll (num)

1. Dunndi - - - Ballast
- Tøndepenge Leftside + Da 0.5 Da
Skibstold i Ro + Da 1 Ro 0.5 Da

Skillet siger det hele.

Båd i Dysart i Skotland
Fra Bornholms Tidende
(20 Apr. 2019)

- Begivenhed: Øresundstold, 26 Aug. 1596, Helsingør. Recordid 4592686
Date 26-8-1596 Passage# 0 Shipmaster Sannder Skott from Dunndi Section:
Skibstold, 100 Penge, Skotter Register: Indtægt og udgift (Morten Jensen) 1596 Tonnage

Cargo Depart. Dest. Amount Unit Commodity

Toll Toll (num)

1. Danschenn - 18 Lester Bijgh huer lest 30 Dall (540 D.) (beg)

Helsingør i Øresundstoldens tid

2. Danschenn - 7 Lester Begh huer lest 12 D. (84 D.) (beg)
 3. Danschenn - 1 Qrt. Clapholltt (36 D.) (små træstykker)

Tøndepenge Leftside + Da 0.5 Da
 Skibstold i Ro + Da 1 Ro 0.5 Da
 100 Penge vi+ Da iii Sk 6.5 Da 3 Sk

- Begivenhed: Øresundstold, 28 Aug. 1596, Helsingør. Recordid 4449931
 Date 28-8-1596 Passage# 0 Shipmaster Sanner Skott from Dunndj Section:
 Fyrpenge Register: Indtægt og udgift (Morten Jensen) 1596 Tonnage

Cargo Depart. Dest. Amount Unit Commodity

Toll Toll (num)

1. - - 18 Lester Bygh (byg)
 2. - - 7 Lester Begh (beg)
 3. - - 1 Qr. Clapholltt (små træstykker)

Fyrpenge 13 Sk 13 Sk

Gamle huse i Svaneke

Deres børn:

- 2 M i. **David Sandersen Dich**¹ er født omkring 1598 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark og døde i 1635 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af ca. 37 år.

David blev gift med person, hvis navn pt. er ukendt.

- 3 M ii. **Eskild Sandersen Dich**¹ er født omkring 1600 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark og døde i 1666 i Svaneke, Bornholm, Danmark i en alder af ca. 66 år.

Eskild blev gift med person, hvis navn pt. er ukendt.

- 4 M iii. **Hans Sandersen Dich**⁷ blev født omkring 1612 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark.

Karina blev gift med **David Wolsen**^{1,7,8} omkring 1613. David blev født omkring 1580 i Skotland, døde omkring 1648 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af ca. 68 år, og blev begravet i 1648 i Svaneke kirkegård, Bornholm.

Notater: Fra "Den bornholmske slægt Dich":

David Wolsens virksomhed var stort set af samme karakter som de ældre Dich'ers, også han var bl.a. beskæftiget med transporter af naturalieskatter til København. Han må være død omkring 1648. En søn af ham, Didrik Wolsen, var i midten af 1600-tallet borgmester i Svaneke.

I øvrigt drev medlemmer af slægten betydelig købmandsvirksomhed, de første hundrede år i Svaneke og senere i Rønne.

Han fik som rådmænd 23. juni 1648 sammen med byens borgmester og en af dens borgere fuldmagt til på borgerskabets vegne at hylde Kong Frederik den Tredje i København.^{1,8}

Om David:

- Han arbejdede som Skipper i Svaneke.

- Han arbejdede som Rådmand 1648 i Svaneke. Han var som rådmand med til at hylde den nye kong Frederik den 3. den 23. juni 1648 i København

Kong Frederik den 3.
(1648)

Deres børn:

- 5 M i. **Albert Davidsen Wolsen** er født omkring 1618 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark og døde den 9 Jun. 1645 i Nexø, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af ca. 27 år.
- 6 K ii. **Elisabeth Davidsdatter**⁷ blev født i 1620 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark, døde i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark, og blev begravet i Svaneke kirkegård, Bornholm.
- 7 M iii. **Didrik Wolsen**^{1,8} blev født omkring 1620 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark.
Didrik blev gift med person, hvis navn pt. er ukendt.

2. generation (Børn)

2. David Sandersen Dich¹ er født omkring 1598 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark og døde i 1635 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af ca. 37 år.

Notater: Fra "Den bornholmske slægt Dich":

Han har efterladt sig enkelte spor i samtlige kilder. Således optræder han som David Dich i bådsmandskattemandtallet fra 1633 i Rønne. Ifølge Hammershus Lensregnskaber deltager han 1635 i transporten af de bornholmske naturalieskatte til Provianthuset i København, hvorfra krigsflåden proviantering fordeltes. Hans kvittering for modtaget fragt lyder således: "Kendes jeg underskrevne David Dich invaner i Rønne at have annammet af Jens Daur's (?), slotsskriver på Hammershus fragt for ... læster ... tønder nødekød (oksekød), som jeg har ført med min skude her fra Bornholm og til Hans Mayestæts Provianthus... 22 Rdlr. Kvitteret Rønne 24 juni 1635. David Dich egen Haand."

Sluttelig oplyser Ravn i sin Bornholmskrønike af 1671, at David Dich selv femte gik over isen fra Skåne til Bornholm d. 21. marts 1635, en sportsbedrift, som er blevet husket længe. En grund i havet nord for Bornholm kaldes ifølge kartografen Jens Sørensens optegnelser i 1704 for "Davids Grund" (nu "Davids Banke"). En tradition vil vide, at det var David Sandersen Dich, som på isfærden blev opmærksom på grunden, derfra navnet.

Hvornår skipperen David Dich er død, ved vi ikke, men han efterlod sig i hvert fald 2 sønner, Albert og Sander (sidstnævnte opfaldt efter farfaderen).

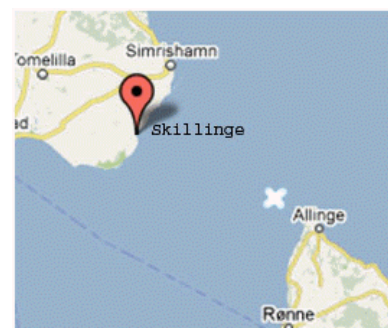
Han er formentligt født omkring år 1600. Han fremtræder som skipper i bådsmandsmandtallet for Svaneke i 1633. I 1641 er han byfoged her og modtager i denne egenskab lensmandens kvittering for aflevering af nogle slagsmålsbøder (Hammershus Lnsregnskab 1631-41).

I 1645, da svenskerne gjorde landgang ved Nexø, deltog han som byløjtnant (næstkommaderende) i Svaneke borgerkompanis kamp om Malkværnskansen, hvor hans halvbroder Albert Wolfsen faldt. Det er en nærliggende tanke, at denne begivenhed har gjort et sådant indtryk, at både Eskild og David Sandersen Dich, der begge har sønner ved navn Albert, har opkaldt disse efter den faldne helt. Hvis dette er tilfældet, kan disses fødselsår fastsættes til 1645 eller kort derefter. Eske Dichs navn og segl findes blandt underskriverne af den rapport om begivenhederne, som forlanges af regeringen i forbindelse med retsagen mod lensmanden og den bornholmske væbnings ledere.

Om David:

- Han arbejdede som Bådsmænd 1633 i Rønne, Vester, Bornholms Amt, Danmark.
- Han arbejdede som Skipper i Svaneke 1633.
- Han arbejdede som Byfoged i Svaneke 1641.
- Militær: Byløjtnant i Svaneke's borgerkompani, 1645.

David blev gift med person, hvis navn pt. er ukendt.

Her ligger Davids Banke

Hans børn:

- M i. **Albert Davidsen Dich**¹ er født omkring 1630 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark og døde omkring 1672 i en alder af ca. 42 år.

Notater: På en rejse fra Spanien år 1658 blev hans skib overfaldet af tyrkiske sørøvere. Besætningen blev slaver i Algier og Tunis. Hans broder Sander Davidsen Dich forsøgte at løskøbe ham. I den anledning ansøgte han den danske konge om bevilling til at foretage en kirkelig indsamling. Hans egenhændige ansøgning lyder - med moderniseret retskrivning - således:

"Stormægtig højbårne fyrste, allernådigste Herre og Konning. Gud allermægtigste Eders kgl. May. for al ulykkke nådeligen bevarer Eders kgl. May. med allerunderdanigste supplication at andrage.

Eftersom min broder Albert Dich Davidsen barnefødt på Bornholm er for fire år siden med en skipper af Lübeck udsejlet til Hispanien og på hjemrejsen af Christendommens hovedfjender Tyrken er blevet antastet og overvældet og der sammesteds pæa samme tid under deres åg og trældom haver været anholden og meget

jammerligt medhandlet både på gallajer og i sten..., som hans elendigheds brev til mig, som er hans liflige broder om formelder. Og jeg fattige unge mand haver ikke middel ham af hans elendighed at udredde, årsagen, summer er stor, som for ham begæres, nemlig 500 Stück ... Indflyr derfor med allerunderdanigst Supplication, at eders kgl. May. af kongelig mildhed og nåde, nådigst vil bevilge og tillade, at tilkommende hellige dage måtte holdes bækken for kirkedørene her i København til denne min elendige broders Ranson /: og mig måtte nådigst bevilges på andre steder at søge :/ som under det barbariske åg lider stor trængsel og elendighed. Gud allermæltigste vil sådan velgerning imod en arm slave regeligen belønne.

Eders kgl. May's allerunderdanigste og pligtskyldige tjener
Sander Dich Davidsen
Invåner på Bornholm M.m.p."

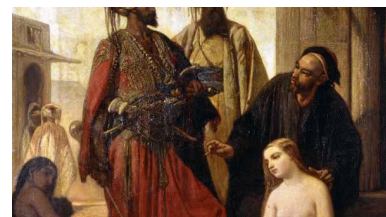
Bevillingen blev givet den 23 maj 1662. Det ser imidlertid ikke ud til, at Albert nogensinde kom tilbage fra fangenskab. Måske lykkedes det ikke at indsamle de fornødne løsepenge, som at dømmme efter tilsvarende løbskøbelsessager i disse år beløb sig til 4-500 Rdlr.

Senest 10 år efter i 1672 må Albert være død, idet Sander den 15 marts 1672 pantsætter jorden i Svaneke byvang, som han og han salige broder har arvet efter deres farmor Karina Davids.

Kongen er Frederik d. III, der regerede 1648 - 1670.

Om Albert:

- Han arbejdede som Gik til søs.
- Begivenhed: Tilfangetaget af tyrkiske sørøvere, 1658.
- Begivenhed: Broderen Sander skriver til kongen herom, 1662.

Hvid slavehandel i arabien
Maleri af Louis Devedeux
(1800)

M ii. **Sander Davidsen Dich**¹ er født omkring 1632 i Rønne, Vester, Bornholms Amt, Danmark og døde i 1672-29 Mar. 1674 i en alder af ca. 40 år.

Dødsnotater: Han er forsvundet eller omkommet.

Om Sander:

- Han arbejdede som Borger i Nexø 1662.
- Der blev foretaget skifte efter ham den 10 Mar. 1676.

Sander blev gift med **Catrine Dich**.¹ Catrine er født omkring 1635 og døde efter 1706.

Om Sander og Catrine:

- Bopæl: 25 Mar. 1660, i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark. Han betalte 4 mk 2 sk førriislov.

Om Catrine:

- Der blev foretaget skifte efter hende Efter hendes mand Sander 10 Mar. 1676.
- Begivenhed: Sælger eng, 6 Mar. 1706, Klemensker, Bornholm, Danmark. Sammen med sønnen Johan Dich. Engen havde tilhørt hendes mand, som havde pantsat den til en Rønne købmand Peter Markmann.

3. Eskild Sandersen Dich¹ er født omkring 1600 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark og døde i 1666 i Svaneke, Bornholm, Danmark i en alder af ca. 66 år.

Om Eskild:

- Han arbejdede som Skipper 1633 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark.
- Han arbejdede som Byfoged 1641 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark. I 1641 er han Byfoged, og modtager i denne egenskab lensmandens kvittering for aflevering af nogle slagsmålsbøder (Hammershus Lensregnskab 1631-41)
- Militær: Byløjtnant i Svaneke borgerkompani, 1645, Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark. Han var med i kampen på Malkværnen med svenskerne, da Nexø blev indtaget og Bornholm belv overgivet til General Wrangel.

Eskild blev gift med person, hvis navn pt. er ukendt.

Svaneke kirke

Hans børn:

- K i. **Elisabeth Eskildsdatter Dich**¹ blev født i 1630 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark, døde i 1701 i Lenhsgård, Østerlars, Bornholm¹ i en alder af 71 år, og blev begravet den 25 Nov. 1701 i Østerlars kirkegård, Bornholm.

Dødsnotater: På officersgården Lensgård i Østerlars hos sin datter og svigersøn kaptajn Jørgen Olufsen Sonne.

Notater: Af tingbogen fremgår, at såvel Poul Hartvig som Elisabeth i sin enkestand har foretaget køb og salg af fast ejendom i Svaneke.

Om Elisabeth:

- Der blev foretaget skifte efter hende den 26 Nov. 1701. Aktiver på 507-0-0. Heraf vurderedes 10. Frivornedegård i Vestermarie til 350-0-0. Passiverne androg 39-1-9.

Elisabeth blev gift med **Poul Clausen Hartvig**,¹ søn af **Claus Michelsen Hartvig**⁹ og **Boel Pedersdatter Kofoed**,^{7,10} omkring 1656. Poul er født omkring 1625 i Rønne, Vester, Bornholms Amt, Danmark og døde den 31 Mar. 1679 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af ca. 54 år. Et andet navn for Poul var Poul Clausen Hartwig.

Om Poul:

- Han arbejdede som Byfoged i Svaneke.
- Der blev foretaget skifte efter ham den 31 Mar. 1679.

- M ii. **Sander Eskildsen Dich**^{1,11} blev født omkring 1634 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark, døde den 25 Mar. 1711 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af ca. 77 år, og blev begravet den 31 Mar. 1711 i Svaneke kirkegård, Bornholm.

Notater: Han var den første af en lang række smede i Dich-slægten. Men han var også ejer af jord i byvängen og drev altså - som en stor procentdel af borgerne - landbrug i beskeden målestok.

Han var en fremtrædende borger i Svaneke. Hans navn fandtes sammen med borgsmesteren og de 2 rådmænd på den prædikestol, som blev anskaffet til kirken i 1683.

I 1677 rejser Sander Dich iflg. tingbogen straffesag mod Karen Lyloffsdatter, som med en kæp havde overfaldet og mishandlet hans hustru Margrethe. Efter sagen var blevet behandlet på flere retsmøder, blev den voldsomme dame efter Jyske Lov idømt en bøde på 6 Sld og 3 Sld i sagsomkostninger.

Tingbogen beretter også om Sander Eskildsens ejendomsdispositioner. De er ikke omfattende og omhandler jordstykker i byvängen.

Helbred 1711: Ifølge skiftevurderingsmændenes attest "var den saglige mand skrøbelig og gammel, så han stedse måtte fremflytte sig med sin kæp."

Han døde i sønnen Hans Sandersens Dich hus i Svaneke.

Medicinske notater: Skrøbelig og gammel Dato:ABT 1711

Om Sander:

- Han arbejdede som Smed.
- Han arbejdede som Byskriver 1671-1677 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark.
- Han arbejdede som Byfoged 1678-1686 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark.
- Der blev foretaget skifte efter ham Skifte i Svaneke 5 Maj 1711.¹² Aktiverne beløb sig til 165-0-7, heraf jord i byvangen for 77-0-0. Men passiverne beløb sig til 293-1-15, bl.a. som følge af den plejeoverenskomst, som han i 1699 havde afsluttet med sønnen Hans, i hvis hus han boede. Plejelønnen 28 sk. pr. uge var ikke betalt i 11 år og 12 uger.

Skifte:

1711 5 Maj Sander Dich, i Hans Sandersen Dichs hus i Svaneke A: Hans Sandersen Dich i Svaneke B: Kirsten Sandersdatter gift m/ Jens Pedersen snedker i Svaneke C: Eske Dich i Nexø D : Anders Eskildsen, f. 1685. E : Sander Eskildsen, f. 1687. Tilsynsv.: bror Anders Eskildsen F : David Eskildsen, f. 1689. Tilsynsv.: bror Anders Eskildsen G : Knud Eskildsen, f. 1694. Væрге: bror Anders Eskildsen H : Hans Eskildsen, f. 1702. Væрге: bror Anders Eskildsen I : Maren Eskildsdatter, f. 1695. Væрге: bror David Eskildsen

Sander blev gift med **Margrethe Ennigsdatter**, datter af **Enning**, omkring 1654. Margrethe blev født i 1623 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark, døde den 10 Jan. 1690 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af 67 år, og blev begravet den 15 Jan. 1690 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark.

M iii. **Gunnar Eskildsen Dich**⁷ er født omkring 1635 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark og døde i 1687 i en alder af ca. 52 år. Et andet navn for Gunnar var Gunder Eskildsen Dich.

K iv. **Gundel Eskildsdatter Dich**¹ er født omkring 1637 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark og døde efter 1660.

Dødsnotater: udlandet

Gundel blev gift med **Rasmus Andersen**.¹ Rasmus er født omkring 1630 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark og døde i 1672 i en alder af ca. 42 år.

Om Rasmus:

- Antal børn: Antal børn.
- Han arbejdede som Velhavende Svanekeborger.

Gundel blev derefter gift med **Peder Dabertzen**.¹ Peder er født omkring 1632 i Greifswald, Tyskland og døde efter 1696.

Notater: Gården i Svaneke, som han har overtaget ved ægteskabet, sælger han 25 sep 1674 til den nyudnævnte byskriver og sognefoged Wentzel Jørgensen.

22 år efter salget af gården 1696, afhænder Peder Dabertzen dels en td. jord i byvangen til købmanden Jacob Pedersen for 38 Sld., dels en td. land til skipper Anders Hansen (Karen Andersdatter Thiessens 2. mand) for et unævnt beløb.

Om Peder:

- Han arbejdede som Tømrermester.

M v. **Hans Eskildsen Dich**^{1,13} blev født i 1638 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark, døde i 1716 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af 78 år, og blev begravet den 22 Maj 1716 i Svaneke kirkegård, Bornholm.

Notater: Den 26 okt 1703 var han vidne på Svaneke Byting i en strid mellem byfogeden og nogle fremtrædende borgere om fiskerettene i en bydam kaldet "Bogfinkedammen". Hans Eskildsen vidner, at i hans opvækst (altså omkring 1650) ejede hans farmor, gl. Karen salige Davids, "Bogfinkehuset", og at hun benyttede den tilhørende have, der grænsede til dammen, som blegehavede.

Den 11 aug 1711 solgte han sin gård - 13 stolperum (nuværende Postgade 21) til den nyudnævnte byfoged Jens Thorsen for 200 Rdl., hvorefter han i sine sidste år boede hos en gift datter i byen.

Skifte:
23 maj 1716

Svaneke, Bornholms Øster, Bornholm
1716. 23. Maj.

Hans Dich Eskildsen, Svaniche.

3 søn. 5 død.

A: Eske Hansen Dich, Svaniche.

B: Albert Hansen, egen værge, Allinge.

C: David Hansen Dich, egen værge, Allinge.

D: Kirsten ?, gift m/ Bent Nielsen, Nexø.

E: Karen ?, gift m/ sal. Jørgen Hansen. Værge: Morten Hansen Grønberg, Svaniche

F: Anne Hansdatter, gift m/ Holger Johansen, Bonde i Allinge.

G: Lisebeth Hansdatter, gift m/ Hans Jensen, Svaniche.

H: Margrete Hansdatter, gift m/ Moens Joensen, Svaniche.

kilde: skifteuddrag Bornholm Svaneke Skiftedok. bog 3 nr 2

Om Hans:

- Han arbejdede som Smed og avlsmænd.
- Militær: Fændrik i borgervæbningen, 1678.
- Han arbejdede som Kirkeværge ved Svaneke kirke 1684-1708.
- Der blev foretaget skifte efter ham 3 sønner og 5 døtre var arvinger 23 Maj 1716.¹³ Aktiverne beløb sig til 185-1-7, heraf jorden i byvngen 130 Sld. Passiverne androg 128-2-5.

Hans blev gift med **Karen Ibsdatter**^{1,13,14} omkring 1667. Karen blev født i 1647 i Bornholm, Danmark, døde i 1697 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af 50 år, og blev begravet den 23 Apr. 1697 i Svaneke kirkegård, Bornholm.

Notater: Skifte:
20 jan 1698

Svaneke Købstad, Bornholms Øster, Bornholm
Side 84b. 1698. 20. Jan.

Karen Ibsdatter, Svaneke.

Hans Dich.

4 søn. 5 død.

A: Eske Hansen Dich, egen værge.

B: Diderich Hansen Dich, egen værge.

C: Albert Hansen Dich, f. 1680, egen værge. Tilsynsv. Far, Hans Dich.

D: David Hansen Dich, f. 1683. Værge: bror, Eske Hansen Dich.

E: Kirsten Hansdatter, gift m/ Bent Nielsen, borger, Nexø.

F: Karen Hansdatter, gift m/ Jørgen Hansen, borger, Svaneke.

H: Lisabels Hansdatter, f. 1673. Værge: Eske Hartvig, Ibsker.

I: Anne Hansdatter, f. 1686. Værge: Jørgen Hansen, Svaneke.

J: Margrete Hansdatter. Værge: Far, Hans Dich.

kilde: skifteuddrag Bornholm Svaneke by bog 1 nr 30

Om Karen:

- Der blev foretaget skifte efter hende den 20 Jan. 1698.¹³ Den samlede formue var 409-3-8, heraf 100 Sld. bygningsværdi. Der nævnes et smedehus og jord i byvngen. Passiver var 123-3-8.

Nr. 30.

Side 84b. 1698. 20. Jan.

Karen Ibsdatter, Svaneke.

Hans Dich.

4 søn. 5 død.

A: Eske Hansen Dich, egen værge.

B: Diderich Hansen Dich, egen værge.

C: Albert Hansen Dich, f. 1680, egen værge. Tilsynsv. Far, Hans Dich.

D: David Hansen Dich, f. 1683. Værge: bror, Eske Hansen Dich.

E: Kirsten Hansdatter, gift m/ Bent Nielsen, borger, Nexø.

F: Karen Hansdatter, gift m/ Jørgen Hansen, borger, Svaneke.

H: Lisabels Hansdatter, f. 1673. Væрге: Eske Hartvig, Ibsker.

I: Anne Hansdatter, f. 1686. Væрге: Jørgen Hansen, Svaneke.

J: Margrete Hansdatter. Væрге: Far, Hans Dich.

M vi. **Albert Eskildsen Dich**^{1,13} er født omkring 1645 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark og døde omkring 1686 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af ca. 41 år.

Notater: Tingbogen indeholder notater om hans ejendomsdispositioner. Således sælger han den 28 feb 1673 sin anpart i 10. Sg. i Ibsker (arv efter farmoderen Karina salig Davids) til svogeren byfoged Poul Hartvig, som samtidig overdrager ham 6 skp. jord i byvängen.

Den 30 apr 1673køber han (måske med henblik på et tilstundende ægteskab) er hus i Svaneke for 26 Sld. af Catrine af Nexø, enke efter hans fætter Sander Davidsen Dich.

Den 25 feb afslutter han mageskiftekontrakt med forhenværende sognepræst i Svaneke og Ibsker Mikkel Nielsen om et par bygninger.

Om Albert:

- Han arbejdede som Smed og avlsmænd.
- Militær: Rodemester i borgervæbningen, 1678.
- Der blev foretaget skifte efter ham den Omkr 1 Apr. 1686.¹³ Aktiverne er 468-3-11, heraf blev gården i Svaneke ansat til 100 Sld., jorden i byvängen til i alt 165 Sld. Envidere er anført et smedehus til 8 Sld. og en ambolt til 24. Sld. Passiverne blev opgjort til 106-2-0.

Side 1. 1686. ? dato.

Albret Dich.

Karen ?. Laugv. Far, Andreas Thisen, Stadscapitain, Svaneke.

2 død.

A: Elsebe Albertsdatter, f. 1676. Væрге: Farbror, Gunder Dich, Svaneke.

B: Kirsten Albertsdatter, f. 1680. Væрге: Farbror, Hans Dich, Svaneke.

Albert blev gift med **Karen Andersdatter Thiessen**,^{1,14} datter af **Anders Thiessen**¹ og **Elsebye Madsdatter Kofoed**, omkring 1675. Karen blev født den 1 Okt. 1659 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark,¹⁴ døde i 1727 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af 68 år, og blev begravet den 3 Nov. 1727 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark.

4. Hans Sandersen Dich⁷ blev født omkring 1612 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark.

5. Albert Davidsen Wolfsen er født omkring 1618 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark og døde den 9 Jun. 1645 i Nexø, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af ca. 27 år.

Dødsnotater: Han faldt i kamp om Malkværnskansen i Nexø i kampen mod svenskerne.

Svenskerne havde fundet et godt sted på kysten at gå i land, nemlig Madvigen lige syd for skansen, og først kommet i land var de bornholmerne overlegne.

"Han stred for Konge og Land og måtte ærligen dø" står der med historikeren M K Zahrtmanns pietetsfulde tanker på "bautastenen", der sammen med to mindre sten blev rejst i 1901, da batteriet blev fredet.

Det var i tiden med de evindelige krige mod Sverige, og Nexø undgik ikke sin skæbne.

Byen blev angrebet af den svenske flåde under ledelse af admiral Carl Gustav Wrangel, der ville hævne, at Nexø-boerne året før havde opbragt et skib, der tilhørte admiralen.

Byen blev brændt af og datoen er sammen med andre vigtige datoer prentet ind i fontænebrønden på Nexø Torv.

Om Albert:

- Begivenhed: 9 Jun. 1645, Malkværnen, Nexø.

Kort over Malkværnen ved Nexø
(1750)

6. **Elisabeth Davidsdatter**⁷ blev født i 1620 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark, døde i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark, og blev begravet i Svaneke kirkegård, Bornholm.

7. **Didrik Wolsen**^{1,8} blev født omkring 1620 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark. Et andet navn for Didrik var Diderich Wolsen.

Notater: Han fik som rådmand i Svaneke 24 jul 1655 fuldmagt af borgerskabet til at hylde Prins Kristian i København.⁸

Om Didrik:

- Han arbejdede som Borgmester i Svaneke 1650.

Didrik blev gift med person, hvis navn pt. er ukendt.

Hans barn:

- M i. **David Wolsen**⁸ er født i 1642 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark og døde i 1686 i Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark i en alder af 44 år.

Om David:

- Han arbejdede som Rådmand og borgerkaptajn i Svaneke.

David blev gift med **Karen Hermansdatter Bohn**,⁸ datter af **Herman Klavsens Bohn**^{8,15} og **Kirstine Madsdatter**, omkring 1667. Karen blev født i 1644 i Rønne, Vester, Bornholms Amt, Danmark, døde i 1702 i Kofoedgård, Vestermarie, Bornholm, Danmark i en alder af 58 år, og blev begravet den 7 Feb. 1702.

1. Bent Bergsøe og Mogens Rosenløv, *Den bornholmske slægt Dich*, Personalehistorisk tidsskrift 1984.
2. Ressel, 7 maj 2008.
3. Arne Bjørn Jørgensen, Email: Kirse26@gmail.com.
4. Niels Westh (2 okt 2010).
5. "Bornholms Tidende," database.
6. Holland, "Soundtoll," database and images, *Soundtoll* (www.soundtoll.nl).
7. myheritage - israelsk database.
8. Læge M.K. Zartmann, *Slægten Bohn fra Rønne*, 1897.
9. Michael Erichsen (12 maj 2009).
10. *Bornholm stamtavle*, 18 maj 2008.
11. *Kirkebog*.
12. *Skifteuddrag fra Bornholm* (24 maj 2009).
13. *Bornholmske skifteuddrag*, 17 jun 2008.
14. Bjarne Bidstrup (30 sep 2010).
15. Bjarne Bidstrup, "Efterkommere af Herman Bohn," supplied 2008 by Bidstrup.

(Intet efternavn)

Didrich (Omkr 1545-Efter 1575), 1
Enning (Omkr 1595-), 9
NN (Omkr 1540-), 1

ANDERSEN

Rasmus (Omkr 1630-1672), 9

BOHN

Herman Klavsen (Omkr 1615-Omkr 1665), 12
Karen Hermansdatter (1644-1702), 12

DABERTZEN

Peder (Omkr 1632-Efter 1696), 9

DAVIDSDATTER

Elisabeth (1620-), 5, 12

DICH

(Omkr 1540-), 1
Albert Davidsen (Omkr 1630-Omkr 1672), 6
Albert Eskildsen (Omkr 1645-Omkr 1686), 11
Catrine (Omkr 1635-Efter 1706), 7
David Sandersen (Omkr 1598-1635), 4, 6
Elisabeth Eskildsdatter (1630-1701), 8
Eskild Sandersen (Omkr 1600-1666), 4, 7
Gundel Eskildsdatter (Omkr 1637-Efter 1660), 9
Gunnar Eskildsen (Omkr 1635-1687), 9
Hans Eskildsen (1638-1716), 9
Hans Sandersen (Omkr 1612-), 4, 11
Sander (Omkr 1571-1612), 1
Sander Davidsen (Omkr 1632-1672/1674), 7
Sander Eskildsen (Omkr 1634-1711), 8

DIDRICHSDATTER

Karina (Omkr 1575-1665), 1

ENNIGSDATTER

Margrethe (1623-1690), 9

HARTVIG

Poul Clausen (Omkr 1625-1679), 8

HARTWIG

Claus Michelsen (Omkr 1575-1630), 8

IBSDATTER

Karen (1647-1697), 10

KOFOED

Boel Pedersdatter (Omkr 1594-Efter 1630), 8
Elsebye Madsdatter (Omkr 1624-), 11

MADSDATTER

Kirstine (1624-1715), 12

THIESSEN

Anders (Omkr 1621-1696), 11
Karen Andersdatter (1659-1727), 11

WOLFSEN

Albert Davidsen (Omkr 1618-1645), 5, 11
David (1642-1686), 12

WOLSEN

David (Omkr 1580-Omkr 1648), 4
Didrik (Omkr 1620-), 5, 12

Bogfinkehuset, Svaneke, Bornholm, 1
Bornholm, Danmark, 10
Dysart, Fife, Skotland, 1
Greifswald, Tyskland, 9
Helsingør, 2, 3, 4
Klemensker, Bornholm, Danmark, 7
Kofoedgård, Vestermarie, Bornholm, Danmark, 12
Lenhsgård, Østerlars, Bornholm, 8
Malkværnen, Nexø, 12
Nexø, , Bornholms Amt, Danmark, 5, 11
Rønne, Vester, Bornholms Amt, Danmark, 6, 7, 8, 12
Rågeskovsgård 22, Ibsker, Bornholm, 1
Skotland, 4
Svaneke, 4, 5
Svaneke kirkegård, Bornholm, 1, 4, 5, 8, 9, 10, 12
Svaneke, , Bornholms Amt, Danmark, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9,
10, 11, 12
Svaneke, Bornholm, Danmark, 4, 7
Østerlars kirkegård, Bornholm, 8